

یادداشت

حسین کریمی

مربی تیم ملی تیراندازی

برای مدال، علیه آینده

شاید اصرار بر مدال آوری، قدرت ریسک‌پذیری مربی تیم ملی تفنگ برای جایگزینی تیراندازان جوان با باتجربه‌ها را کاهش داد و همین مسأله در ناکامی ایران در بازی‌های آسیایی ناگویا تأثیرگذار بود. در حالی که قهرمانان تفنگ دنیا ۲۱ و ۲۲ ساله هستند و حتی در ایران نیز تیراندازان ۱۷ساله‌ای با رکوردهای خوب حضور داشتند، اما به دلیل فشار کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش برای مدال آوری، مربی ترجیح می‌دهد به تیراندازان باتجربه اعتماد کند تا جوانان.

شاید اگر مسئولان ورزش فرصت تغییر نسل، بدون توقع مدال را به مربی تیم ملی تفنگ می‌دادند، حالا وضعیت فرق می‌کرد و دست تفنگ ایران در ناگویا خالی از مدال نبود. درست مانند زمانی که لارلوه به نجهم خدمتی ۱۸ساله برای بازی‌های آسیایی اینچئون اعتماد کرد و منذ آن نیز مدال طلا بود. در واقع، برای المپیک ۲۰۲۸ باید از حالا به فکر میدان دادن به تیراندازان جوان و بااستعدادی مانند ابراهیم‌زاده و خسته بود.

البته فدراسیون باید چشم‌اندازی بلندمدت برای نسل جوان داشته باشد و مانند گذشته، استعدادهای جوان قربانی تمرکز فدراسیون روی تیم ملی اعزامی به مسابقات نشوند. شاید این انتقاد به فدراسیون وارد باشد که تیراندازان نوجوان و جوان فقط سه روز در اردو تمرین کردند و همه هم‌وغم فدراسیون برای مسافران ناگویا بود، در حالی که جوانان به حال خود رها شده بودند. بهترین کار، تغییر رویه و سرمایه‌گذاری روی تیراندازان جوان و نوجوان است تا تیراندازی از این چالش خارج شود. مهم‌ترین کار برای بازگشت به روزهای اوج تیراندازی ایران، الگوبرداری از هند و چین و استعدادیابی اصولی در مدارس است؛ چرا که هرچقدر جامعه تیراندازی گسترده‌تر باشد، انتخاب ورزشکار راحت‌تر و البته تربیت قهرمان نیز بهتر خواهد بود. از طرف دیگر، بعد از لارلو، تیم ملی تفنگ بیش از دوسال یک مربی را در کنار خود نداشت، در حالی که هیچ برنامه‌ای در مدت دوسال به ثمر نمی‌نشیند. اگر پیش از این تیراندازان مشکل اردوی برون مرزی و تمرین با رقیبا را داشتند، در این دوره چنین مشکلی وجود نداشت و با تمهیدات فدراسیون، ملی پوشان در سه اردوی برون مرزی، هم با رقیبا تمرین کردند و هم سلاح‌های خود را به‌روز کردند.

ولی چالش بزرگ، به‌روز نشدن سلاح‌های خفیف ایران است. در واقع، برخی سلاح‌های خفیف ایران مربوط به بیش از سال ۱۹۹۰ هستند و فدراسیون باید برای حل این مسأله یک تصمیم راهبردی بگیرد.

ذره‌بین

آلتایز عملکرد تیم ملی تیراندازی در بازی‌های آسیایی

سه مدال برنز برای دوازده سال

گروه ورزشی/ تیراندازی ایران در بازی‌های آسیایی ناگویا بیش از آنکه تصویری از یک مدعی سستی آسیا ارائه دهد، با عملکردی ضعیف، فاصله عمیق فنی خود را با قدرت‌های اصلی این رشته در قاره کهن نشان داد. حاصل حضور گران ۱۴ نفره ایران در ناگویا تنها یک مدال برنز بود؛ مدالی که هانیبه رستمیان و وحید گلخندان در تپانچه ۱۰ متر تیمی میکس به دست آوردند. ایران با این نتیجه در جدول مدالی تیراندازی در جایگاه دوازدهم قرار گرفت؛ در حالی که چین، هند و کره جنوبی فاصله‌ای قابل توجه با ایران ایجاد کردند. نگران‌کننده‌تر از تعداد مدال، تداوم این روند در سه دوره اخیر بازی‌های آسیایی است. ایران در جاکارتا ۲۰۱۸ نیز تنها یک مدال برنز به دست آورد؛ مدالی که ملاقلجام‌بزرگ در ماه ۵۰ متر سه وضعیت زنان کسب کرد. در همان دوره، امیرمحمد نکونام، مهیار صداقت، گلنوش سبقت‌اللهی، الهه احمدی و آرمینا صادقیان به فینال‌های انفرادی رسیدند و تیم ایران شانس کسب مدال‌های بیشتری داشت. با این حال، حاصل کار تیراندازی ایران در جاکارتا نیز به یک برنز محدود شد. در هانگ‌زو ۲۰۲۲ نیز تغییری در روند مدال‌آوری ایجاد نشد و ایران با یک مدال برنز در تپانچه ۱۰ متر میکس، با ترکیب هانیبه رستمیان و امیر جوهری خو، به کار خود پایان داد. در ناگویا نیز همان نتیجه تکرار شده است، اما این بار نشانه‌های کاهش عمق و پشتوانه رقابتی تیم آتشکارتر بود.

در تفنگ، هیچ‌یک از نمایندگان ایران به فینال انفرادی نرسیدند. امیرمحمد نکونام در تفنگ ۱۰ متر مردان با اختلافی اندک از فینال بازماند و تیم مردان پنجم شد. تیم زنان نیز در تفنگ ۱۰ متر در جایگاه هفتم قرار گرفت. این نتایج با عملکرد ایران در جاکارتا فاصله محسوسی داشت؛ دوراهی که چند تیرانداز ایرانی به فینال‌های انفرادی رسیده بودند.

در تپانچه شرایط اندکی متفاوت بود. سامیه یاسی در تپانچه ۱۰ متر زنان به فینال رسید و هشتم شد، هانیبه رستمیان در تپانچه ۲۵ متر هفتم شد و تیم میکس نیز مدال برنز گرفت. در تراپ نیز محمد بیرانوند و مرضیه پرورش‌نیا با صعود به فینال میکس در جایگاه چهارم قرار گرفتند. این نتایج نشان می‌دهد تیراندازی ایران همچنان در برخی مواد ظرفیت رقابت با مدعیان را دارد، اما این ظرفیت هنوز به گسترده‌ای نرسیده که بتواند در جدول مدالی اثرگذار باشد.

تکرار یک مدال برنز در سه دوره متوالی بازی‌های آسیایی، زنگ هشدار جدی برای تیراندازی ایران است. چین، هند و کره جنوبی در تعداد مدال، فینالیست و تنوع مواد مدال‌آور فاصله زیادی ایجاد کرده‌اند و ادامه این روند می‌تواند جایگاه ایران را بیش از گذشته تضعیف کند. ناگویا نشان داد تیراندازی ایران برای بازگشت به جمع مدعیان آسیا به یک استراتژی مشخص، برنامه‌ریزی بلندمدت و توجه جدی به پشتوانه‌سازی نیاز دارد. در غیر این صورت، فاصله با قدرت‌های آسیایی بیشتر خواهد شد و مدال‌های پرتعداد این رشته در میادین بزرگ، بیش از پیش به خاطره‌ای دور تبدیل می‌شود.

سینا حسینی / بازخوانی عملکرد تیراندازی ایران در بازی‌های آسیایی ناگویا به قدری دور از انتظار بود که می‌توان این رشته ورزشی را در ردیف رشته‌های ناکام قرار داد؛ رشته‌ای که می‌توانست نقش تأثیرگذاری در موفقیت کاروان ایران در این دوره از بازی‌ها ایفا کند و جایگاه ایران در جدول توزیع مدال‌ها را ارتقا دهد. آنچه در ناگویا رخ داد، نشانه‌ای از یک ضعف ساختاری نگران‌کننده است؛ مسأله‌ای که اگر جدی گرفته نشود، فاصله تیراندازی ایران با قدرت‌های اول آسیا بیشتر خواهد شد و روند افسول این رشته با سرعت بیشتری ادامه خواهد یافت.

در این دوره، ۱۶۸ مدال طلا، نقره و برنز در دسترس ورزشکاران حاضر در مسابقات تیراندازی قرار گرفت که سهم ایران از این تعداد تنها یک مدال برنز بود؛ نتیجه‌ای که به خوبی نشان‌دهنده ناکامی تیراندازان ایران در ناگویا است. چین با ۱۶ طلا، ۶ نقره و ۴ برنز و مجموع

یاسر خلیل نژاد، کارشناس تیراندازی در گفت‌وگو با «ایران»:

برای موفقیت در آسیا و جهان، باید به جوانان اعتماد کنیم

منبع: فدراسیون تیراندازی

مهری رنجبر/ تیراندازی ایران بار دیگر سناریویی مشابه بازی‌های آسیایی هانگ‌زو را تکرار کرد؛ یک مدال برنز در بخش میکس تپانچه، نتیجه‌ای که اگرچه نمی‌توان آن را دستاوردی بی‌ارزش دانست، اما با انتظارات از این رشته فاصله دارد. باز هم این تپانچه بود که برای تیراندازی ایران آب‌روداری کرد؛ با این تفاوت که این بار به جای جواد فروغی، هانیبه رستمیان در خط آتش برای کسب مدال ایستاد. در مقابل، تیراندازان تفنگ، به رغم کوه‌بار سنگین تجربه، در رقابت با آسیایی‌ها دست خالی ماندند و حسرت کسب مدال بازی‌ها بر دلشان ماند.

یاسر خلیل نژاد، کارشناس تیراندازی، در گفت‌وگو با «ایران» مهم‌ترین دلایل افت تفنگ ایران را ضعف مدیریت و نبود استراتژی مشخص می‌داند. او معتقد است ادامه مسیر فعلی نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای این رشته باشد و برای بازگشت تفنگ به مسیر موفقیت، تغییر در شیوه مدیریت و برنامه‌ریزی ضروری است. خلیل نژاد می‌گوید: «بدون شک افت شدید تفنگ ایران به ضعف مدیریت مربوط می‌شود. حتی کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش و جوانان هم هنوز فکر می‌کنند تفنگ زنان ایران با سناریوی لارلو سوچک، مربی مجارستانی، می‌تواند نتیجه بگیرد. اما مقایسه رکوردهای تک‌ستاره‌ها نشان می‌دهد آنها در خوش‌شانس‌ترین حالت می‌توانند بین هشت نفر اول قرار گیرند؛ این یعنی باید استراتژی تغییر کند. اگر تیم‌های چین، هند و کشورهای صاحب‌سبک در تیراندازی نتیجه می‌گیرند،

ابراهیم برخورداری، عضو پیشین تیم ملی تیراندازی در گفت‌وگو با «ایران»:

گروه ورزشی/ عملکرد تیم ملی تپانچه ایران در بازی‌های آسیایی ناگویا، با وجود کسب مدال برنز هانیبه رستمیان و جواد گلخندان در میکس تپانچه بادی، انتقادهایی را درباره روند آماده‌سازی، انتخاب نفرات، شرایط تجهیزات و عملکرد کادر فنی به همراه داشته است. ابراهیم برخورداری، ملی‌پوش پیشین تپانچه و دارای سابقه حضور در چهار دوره بازی‌های آسیایی، معتقد است این مدال تا حد زیادی قابل پیش‌بینی بود و برای ارتقای جایگاه تیراندازی ایران، برخی رویه‌های موجود نیازمند بازنگری است.

ابراهیم برخورداری درباره شرایط تیم ملی در ناگویا می‌گوید: «در ترکیب زنان تیم ملی، بجز هانیبه رستمیان، سایر ارتقای آمادگی لازم را نداشتند و نتایج مسابقات پیش از ناگویا نیز این موضوع را نشان می‌داد. خرابی سلاح را هم نمی‌توان تنها دلیل نتایج دانست،

به خاطر این است که آنها به جای یک مربی، کادر فنی قوی دارند، در حالی که در ایران به خاطر محدودیت‌های مالی و مسائل دیگر، همه کار را یک مربی انجام می‌دهد در صورتی که یک نفر نمی‌تواند تمام تیم را پوشش دهد و نباید توقع زیادی از او داشت. حتی تیراندازان در کمپ چین دیده بودند که پشت خط، تعداد زیادی مربی، تیرانداز، آنالیزور و متخصص تغذیه در کنار ورزشکاران حضور دارند.»

به اعتقاد این کارشناس، روند مدال‌آوری تیراندازی ایران در سال‌های اخیر نیز تغییر کرده و کفه موفقیت از تفنگ به سمت تپانچه سنگینی می‌کند. او در این باره توضیح می‌دهد: «روند تیراندازی ایران متفاوت شده است. طلای جواد فروغی در المپیک توکیو باعث شد روند مدال‌آوری تیراندازی ایران از تفنگ به تپانچه شیف‌ت شود و از آن به بعد تپانچه عملکرد بهتری در بخش انفرادی و تیمی

داشت که البته مسائل زیادی در این امر دخالت دارد؛ به خاطر گرانی تجهیزات، استقبال از تفنگ کم شده است و خیلی از استعدادها نمی‌توانند به خاطر هزینه‌های سنگین وارد این رشته شوند. به همین دلیل ورزشکار جدیدی به آن اضافه نشده و مربیان از چهره‌های قدیمی استفاده می‌کنند. همین مسأله باعث شده میانگین سنی تیم ملی تفنگ بالا برود، در حالی که معمولاً تیراندازان ۱۹ تا ۲۱ ساله در دنیا مدال می‌گیرند.»

او در ادامه به وضعیت رقابت در آسیا اشاره می‌کند و معتقد است ایران برای حفظ جایگاه خود نیازمند توجه جدی‌تر به پشتوانه‌سازی و توسعه رشته تفنگ است؛ «تیراندازان هندی، چینی و اروپایی رقبای اصلی ایرانی‌ها هستند و با وجود آنکه اروپایی‌ها در بازی‌های آسیایی حضور نداشتند، اما دست ایرانی‌ها خالی ماند. معمولاً در تفنگ سه وضعیت هم بیشتر

بیشتر حاصل تمرین و آمادگی شخصی آنها می‌داند و تأکید می‌کند: «رستمیان و گلخندان بازی مدال را به دلیل تمرین حرفه‌ای گرفتند و نمی‌توان گفت این موفقیت صرفاً نتیجه کار مربی بوده است.» او درباره جواد فروغی نیز می‌گوید: «فروغی تیرانداز خوبی است، اما باید در کار خود بازنگری کند. شرایط او امروز متفاوت است و شاید لازم باشد مدتی از تیم فاصله بگیرد و دوباره برگردد.»

ملی‌پوش سابق تپانچه، ناگامی هانیبه رستمیان در کسب مدال ماه ۵۵ متر را نیز تا حدی ناشی از شرایط این ماهه در ایران می‌داند: «در ایران اصلاً تپانچه ۲۵ متر به شکل جدی وجود ندارد، در حالی که این ماهه المپیکی است. مسابقه‌ای در این ماهه برگزار نمی‌شود و طبیعی است که رستمیان بتواند به فینال برسد اما برای کسب مدال با مشکل مواجه شود. اگر او در ۱۰ فینال در این ماهه تیر بزند، می‌تواند در مسابقات بزرگ هم برای مدال رقابت کند. متأسفانه ماهه ۲۵ متر در ایران به پنهان نبود فشنگ کنار گذاشته شده است.»

برخورداری همچنین از وضعیت تجهیزات و زیرساخت‌های داخلی انتقاد می‌کند و می‌گوید: «وقتی مسابقه رتکنیک کشوری به دلیل خرابی دستگاه مجموعه‌آزادی

فرصت حضور و درخشش در ترکیب تیم ملی را پیدا کنند. حفظ چند چهره باتجربه می‌تواند مفید باشد، اما حضور طولانی مدت افراد بدون سنجش مستمر عملکرد، در عمل فرصت رشد نسل بعدی را محدود می‌کند. مسأله مهم‌تر اما به سبک زندگی ورزشکاران ملی‌پوش برمی‌گردد. پیراهن تیم ملی نباید امتیازی دائمی و تضمین‌شده باشد. ملی‌پوش باید بداند که عضویت در تیم ملی نتیجه عملکرد، آمادگی و استمرار کیفیت است و نه حاصل سابقه، شهرت یا جایگاه گذشته. وقتی ورزشکار اطمینان داشته باشد که تحت هر شرایطی دوباره به تیم ملی دعوت خواهد شد، انگیزه رقابت داخلی کاهش می‌یابد و نتیجه ضعیف نیز ممکن است به رفتاری عادی و تکرارشونده تبدیل شود.

تیراندازی ایران برای عبور از این چالش، بیش از هر چیز به یک خانه‌تکانی مدیریتی و فنی در

اروپایی‌ها مدال آور هستند و ما در بازی‌های آسیایی ورزشکار نداشتیم.»

خلیل نژاد کیفیت پایین مهیات تفنگ را نیز یکی از عوامل مؤثر بر عملکرد تیراندازان ایرانی می‌داند و معتقد است محدودیت در تأمین مهیات استاندارد، یکی از مشکلاتی است که باید برای آن راهکاری عملی پیدا شود. او در ادامه می‌گوید: «کیفیت پایین مهیات هم در افت تیراندازان ایرانی بی‌تأثیر نیست. مهماتی که یا باید در داخل تولید شود که معمولاً دقت مورد نظر را ندارد یا اجازه ورود از خارج را بدهند که آن هم دشنی نیست.»

وی در ادامه به هزینه سنگین تأمین فشنگ و تأثیر مستقیم آن بر کیفیت تمرین تیراندازان اشاره می‌کند: هزینه‌ای که به گفته او، در عمل امکان تمرین مستمر و استاندارد را برای بسیاری از ورزشکاران محدود کرده است. او در ادامه توضیح می‌دهد: «گرانی فشنگ، کار را سخت‌تر می‌کند. این روزها هزینه هر فشنگ با قیمت ۱۰۰ تا ۱۲۰ هزار تومان به دست ورزشکار می‌رسد. نظامی‌ها در تمرین سه گلوله می‌زنند، یعنی بین ۵ تا ۱۰ فشنگ، اما در تیراندازی، ورزشکاران در مجموع به ۸۰ تا ۱۰۰ گلوله نیاز دارند. هزینه هر فشنگ حدود ۱۰۰ هزار تومان است که هر جلسه تمرین ۱ میلیون تومان هزینه دارد و برای پنج نفر، ۵ میلیون تومان در یک جلسه تمرینی می‌شود؛ رقمی که اصلاً جوابگو نیست؛ چرا که یک ورزشکار هر هفته باید سه تا چهار جلسه تمرین کند.»

به گفته خلیل‌نژاد، مشکلات مربوط به هزینه تجهیزات و مهیات تنها به کاهش کیفیت تمرین محدود نمی‌شود و بر انتخاب رشته‌ها و برنامه‌ریزی فدراسیون نیز تأثیر گذاشته است؛ «با اینکه تیراندازی ایران در خاطر گرانی تجهیزات و مهیات، فدراسیون دیگر برنامه‌ای برای آن ندارد و بیشتر روی سلاح بادی متمرکز شده است؛ رشته‌ای که با تمام شدن مسابقه و تگرفتن نتیجه، در عمل کار تیراندازی ایران هم تمام می‌شود.»

او در ادامه تأکید می‌کند: «در کنار حفظ برنامه‌های موجود، نباید از سرمایه‌گذاری روی رشته‌های المپیکی دیگر، بویژه تپانچه سرعت مردان، غافل شد. ایران می‌تواند با سرمایه‌گذاری در رشته المپیکی تپانچه ۲۵ متر سرعت مردان، یک شانس مدال

شیوه تصمیم‌گیری نیاز دارد. باید پذیرفت که موفقیت چند ورزشکار شاخص، معادل موفقیت یک سیستم نیست. اگر قرار است ایران دوباره در آسیا مدعی باشد، باید از اتکای صرف به قهرمانان فعلی عبور کند و سیستمی بسازد که حتی پس از خداحافظی آنها نیز بتواند قهرمان پرورش دهد. ناگویا می‌تواند ایستگاه پایانی ناکامی‌های این رشته پرمدال در آسیا باشد؛ البته به این شرط که از ناکامی‌های دوازده سال اخیر در بازی‌های آسیایی درس بگیریم و به این باور برسیم که فرمول مدیریت و استراتژی ما غلط و فاقد کارایی لازم بوده است. در صورت اصلاح این مسیر، می‌توان سهم قابل‌توجهی از مدال‌های رنگارنگ تیراندازی در آسیا را به دست آورد، اما اگر چرخه معیوب فعلی پافشاری کنیم، بدون تردید روند ناکامی‌ها تکرار می‌شود و خروج از بن‌بست کنونی به آرزویی دور از دسترس تبدیل خواهد شد.

به شانس‌های خود اضافه کند. وقتی همه توجه‌ها به سلاح‌های بادی است، بی‌توجهی به این رشته المپیکی فقط مدال را از خودمان دریغ می‌کنیم؛ البته مهیات زیادی برای تمرین نیاز دارد. به‌عنوان مثال، قهرمان آلمانی المپیک، روزانه در تمرین معمولی ۱۵۰ تا ۲۰۰ تیر شلیک می‌کند و در تمرین حرفه‌ای برای مسابقات مهم جهانی و المپیک، این تعداد به ۵۰۰ تا ۶۰۰ تیر در روز می‌رسد. در حالی که کل مهیات تیراندازان خلیل‌نژاد جوانگرایی و ایجاد فرصت برای چهره‌های جدید را یکی از ضرورت‌های احیای تفنگ ایران می‌داند. به اعتقاد او، ادامه استفاده از تعداد محدودی ورزشکار بدون ایجاد مسیر مشخص برای ورود استعدادهای تازه، می‌تواند به کاهش انگیزه و افت عملکرد تیم منجر شود؛ «تیراندازی تفنگ ایران نیاز به تجدیدنظر با چاشنی قدرت و ریسک دارد. در واقع همان‌طور که یک روز به ملی پوشان فعلی اعتماد شد و آنها شروع کردند، فدراسیون باید به تیراندازان جوان و جدید اعتماد کند؛ چرا که در رشته تفنگ استعدادهای خوبی وجود دارد، اما باید برای حفظ انگیزه بالا به آنها اعتماد شود تا عملکردشان افت نکند. او همچنین بر ضرورت اعطاف بیشتر در انتخاب و استفاده از مربیان تأکید دارد و معتقد است شناخت دقیق‌تر ویژگی‌ها و شرایط هر ورزشکار می‌تواند به بهبود عملکرد تیم کمک کند. او در ادامه می‌گوید: «باید دست مربی باز باشد و با شناختی که از ورزشکاران دارد، بداند هر ورزشکار در چه فصلی چه عملکرد خوبی دارد و در آن صورت کار راحت‌تر می‌شود. اما وقتی همه تمرکز روی چند نفر باشد و تنها مدام چند نفر معدود استفاده می‌شوند، تیم تفنگ دیگر بازدهی خوبی ندارد، هم برنامه مربی سیاه می‌شود و هم ورزشکار»

خلیل‌نژاد حتی موفقیت‌های تپانچه رانیز نیازمند بازنگری در ساختار فنی می‌داند و می‌گوید: «نتیجه‌گیری بهتر در سطح ملی، نیازمند استفاده از نگاه‌های تخصصی متعدد است. تیم ملی تپانچه هم به تیم مربیگری نیاز دارد یا در کمیته فنی مسائل بررسی شود که مثلاً چرا هانیبه رستمیان فینالیست می‌شود، اما نمی‌تواند مدال بگیرد. به هر حال هفکری چند نفر بهتر نتیجه می‌دهد تا یک نفر»

انتخاب مربیان تیم ملی باید دقت و براساس معیارهای مشخص انجام شود. شاید فرمول کمیته فنی رعایت شده باشد، اما بعد از لارلو، مربی‌ای که بتواند در سطح تیم ملی نتیجه بگیرد، نداشتیم

به فروزین منتقل می‌شود و در آنجا از دستگاه‌های قدیمی سیبل‌کشی استفاده می‌کنند، یعنی به نوعی به ۲۵ سال قبل بازگشته‌ایم. طبیعی است که تیراندازی ایران با چنین شرایطی با چالش‌های جدی برای پیشرفت روبه‌رو شود.»

او در ادامه به مسأله مربیگری اشاره می‌کند: «در تیراندازی ما مربی خوب کم داریم. انتخاب مربیان تیم ملی باید با دقت و بر اساس معیارهای مشخص انجام شود. شاید فرمول کمیته فنی رعایت شده باشد، اما بعد از لارلو، مربی‌ای که بتواند در